

2021-06-10

Till Stadsbyggnadsnämnden i Stockholm

stadsbyggnadskontoret.SBK@stockholm.se

kopia:

stockholm@lansstyrelsen.se

BYGGNADS
VÅRDS
FÖRENINGEN

Yttrande över begäran om rivningslov för pontonbadhus (Liljeholmsbadet) Dnr 2021-00880.

Svenska byggnadsvårdsföreningen, SBF, har erfarit att begäran om rivningslov för Liljeholmsbadet samt begäran om förhandsbesked för uppförande av pontonanläggning, Dnr 2021-00881, kommer att behandlas av stadsbyggnadsnämnden 2021-06-16. SBF anför följande synpunkter utifrån föreningens verksamhetsområde:

Sammanfattning

Svenska byggnadsvårdsföreningen hemställer att stadsbyggnadsnämnden avstyrker rivningslov. Liljeholmsbadet är Stockholms, därtill med hög sannolikhet, Sveriges sista flytande varmbadhus och det sista exemplet på en över 300 år gammal kulturell företeelse. Med hänsyn till anläggningens höga kulturhistoriska värden anser SBF att ett rivningslov skulle strida mot PBL 9 kap 34§. Att riva Liljeholmsbadet och i stället uppföra en ny pontonanläggning på samma plats skulle innebära en stor förlust för den historiska stadsbilden.

SBF:s synpunkter

Liljeholmsbadet invigdes år 1930 och tillkom under en tid då Liljeholmen främst innehöll industrier och arbetarbostäder, där de flesta saknade egna badrum. Liljeholmsbadet byggdes för att tillgodose industriarbetarefamiljernas hygienbehov. De flytande badhusen spår sin historia tillbaka till 1700-talet och var tidigare en vanlig syn i Stockholm. Liljeholmsbadet utgör det sista av en 300-årig kulturell företeelse med stark koppling till Stockholms samhällshistoria.

Liljeholmsbadet ritades av Gunnar Leche, Uppsalas legendariske stadsarkitekt under åren 1920-54. Han svarade för ett stort antal byggnader och miljöer av synnerligen hög arkitektonisk klass i främst Uppsala. Badhuset utgör Leches enda kända Stockholmsverk. Då inget liknande bad står att finna i Stockholm skulle staden genom rivningen berövas en unik anläggning som ritats av en namnkunnig arkitekt, som har stor betydelse för stadsbilden och som vittnar om stadens historia.

Liljeholmsbadet har under åren utgjort en viktig samlingsplats och ett andrum för föreningar med medlemmar med funktionsvariation samt äldre och besökare med rörelsehinder. Tack vare Liljeholmsbadets storlek och särskilda funktionsanpassningar som vattnets temperatur, räcke runt bassängen, låga trappsteg och sittlift har dessa besökares behov kunnat tillgodoses. Liljeholmsbadet tog vid tiden för nedläggningen emot ca 55 000 besökare per år. Liljeholmsbadet stängdes år 2016 då Stockholms stad ansåg att det var i för dåligt skick för att nyttjas. Det har sedan dess stått och förfallit och har i dag kraftig slagsida.

Badet är grönklassificerat av stadsmuseet, nivån under byggnadsminne, vilket innebär att byggnaden bedöms ha ett högt kulturhistoriskt värde och bedöms vara ”särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt”. Skönhetsrådet har tidigare i samband med en motion om att byggnadsminnesförklara Liljeholmsbadet påtalat att Liljeholmsbadet borde få någon form av kulturskydd.

Liljeholmsbadet har således höga kulturhistoriska och samhällshistoriska värden och det skulle vara en stor förlust både för stadsbilden och för läsbarheten av stadens historia om badhuset rivs. SBF hemställer därför att staden inte beviljar rivningslov för badhuset då SBF anser

- att ett rivningslov skulle strida mot PBL 9 kap 34§ där det anges att ”Rivningslov ska ges för en åtgärd som avser en byggnad eller byggnadsdel som inte bör bevaras på grund av byggnadens eller bebyggelsens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde”.
- att rivningslovet strider mot PBL 2 kap 6§ där det bland annat anges att ”Vid planläggning och i andra ärenden [...] ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas”.
- att då Stockholms stad underlåtit att underhålla Liljeholmsbadet har staden brutit mot PBL 8 kap 14§ där det anges att ”Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4§ i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt. Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras ”.

För Svenska byggnadsvårdsföreningen dag som ovan

Tomas Nyström
Ordförande

Hannes Granberg
Kommunikatör

Svenska byggnadsvårdsföreningen grundades 1975 och är en oberoende icke vinstdrivande, ideell förening med cirka 7000 medlemmar. Föreningens huvudsakliga ändamål är att sprida och förmedla kunskap om byggnadsvård och sunt byggande, att slå vakt om vårt byggda och gröna kulturarv och nyttja detta som en resurs i stadsutvecklingen samt att främja en god stadsmiljö och god kvalitet i övrigt i nutida stadsplanering.